

Konserniohje

VALT. 28.8.2018 § 69/Liite E 1

1. Konserniohjeen voimaantulo, tavoitteet ja tehtävät

1.1. Ohjeen soveltamisala

Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kuntakonsernilla tarkoitetaan kuntalain 6 § mukaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla (emoyhteisö) yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yksiköiden kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5§:n tarkoittama määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

1) enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai

2) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimielimen jäsenistä, joilla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kun 1) kohdassa mainittu määräänemmistö; tai

3) kunta muuten tosiasiallisesti käyttää määräämisvaltaa yhteisössä.

Muuramen kunta ja sen liikelaitokset ja taseyksiköt yhdessä määräämisvallassa olevien yhteisöjen (tytäryhteisöt) kanssa muodostavat kuntakonsernin. Määräämisvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa niin, että konsernin tavoitteet ja edut tulevat otetuksi huomioon.

Kuntakonserniin kuuluvat siis tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt.

Muuramen kunnan konsernirakenne on esitetty liitteessä 1.

Konserniohjetta sovelletaan kaikissa kuntakonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5§:ssä tarkoitettu määräämisvalta. Konserniohjetta sovelletaan tytäryhteisöissä siltä osin, kuin se ei aiheuta ristiriitaa erityislainsäädännön (esim. osakeyhtiölaki, säätiölaki, kirjanpitolaki, laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja aravalaki) kanssa. Konserniohje merkitään tiedoksi tai hyväksytään tytäryhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä. Osakkuusyhteisöissä konserniohjetta noudatetaan kunnan päätävävallan asettamissa rajoissa.

Kunnanjohtajalla on oikeus hyväksyä ohjeeseen tehtäviä vähäisiä muutoksia ja pieniä päivityksiä ohjeen perusluonnetta muuttamatta. Kunnanhallitus valvoo ohjeen ajantasaisuutta.

1.2. Konserniohjauksen ja -ohjeistuksen tavoitteet

Kuntakonsernin tavoitteellinen johtaminen edellyttää, että palveluja kehitetään pitkäjänteisesti koko konsernin etu huomioiden, toimintaa arvioidaan kokonaistaloudellisesti ja että samaa palvelua tuotetaan vain yhdessä konsernin osassa. Keskeisille palveluille on yhteiset toimintatavat ja -ohjeet. Kunnanvaltuusto päättää kuntastrategian, joka ohjaa myös konsernin toimintaa. Konserniohjeen tarkoitus on edistää kunnanvaltuuston strategian ja tavoitteiden saavuttamista. Konserniohje määrittää konsernin johtosuhteet ja johtamisen säännöt. Konserniohjeella yhtenäistetään yhteisöjen ohjausta, lisätään toiminnan läpinäkyvyyttä ja tehostetaan tiedonkulkua. Konserniohjeella luodaan myös puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa. Konserniohje on osa kunnan johtamisjärjestelmää ja siinä

noudatetaan ns. hyvää hallintotapaa. Hyvän hallintotavan tarkoituksena on varmistaa riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta sekä hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö. Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää yhteisön johdon, tilintarkastajien ja omistajien välistä kiinteää vuorovaikutusta. Myös muiden sidosryhmien näkemykset on hyvä huomioida hyvää hallinto- ja johtamistapaa toteuttaessa.

Kuntaa johdetaan konsernitason tasolla. Konserniohjeella varmistetaan valtuuston tytäryhteisölle asettamien tavoitteiden omistajapolitiittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutus sekä määritellään, miten konsernin tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty. Ohjeella on tarkoitus yhtenäistää ohjausta, lisätä avoimuutta ja tehostaa tiedonkulkua.

2. Konserniohjaus- ja johtaminen

Kuntakonsernin johto, sen tehtävät ja toimivalta on määritelty hallintosäännössä.

Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjaus on ennen kaikkea kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä, mutta myös konserniyhteisön sitouttamista hallituksen valinnalla ja yksittäisillä ohjeilla.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Kuntalain 47§ mukaan konserniohjeessa tulee antaa tarpeelliset määräykset ainakin:

1. kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
2. konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä
3. tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta
4. velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa
5. konsernin sisäisistä palveluista
6. kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä
7. kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden arvioimista.

2.1 Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisölle toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta, kunnan omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisön kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on konsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisön taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloushoidon järjestämisestä. Konsernijohto tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee tuoda esiin kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhtiöiden liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Kuntakonsernin tilikausi koskien kuntaa ja kaikkia tytäryhteisöjä on kalenterivuosi. Tytäryhteisöt noudattavat konsernijohtajan antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja sen järjestämisessä. Kunta takaa lainoja ensisijaisesti tytäryhteisöilleen. Controller ja talousjohtaja konsultoivat tarvittaessa lainojen ja muiden rahoitusjärjestelyiden tarvearvioinnissa ja kilpailuttamisessa. Vuoden 2017 kuntalain uudistuksessa kriisikuntakriteereitä tullaan tarkastelemaan konserniluvuista. Tämä velvoittaa kiinnittämään enemmän huomiota konsernikokonaisuuteen ja sen tunnuslukujen kehitykseen.

Valtuusto päättää konsernin rahoituksen tavoitteista ja ohjauksesta. Kuntakonsernin rahoitusta suunnitellaan ja hoidetaan kokonaisvaltaisesti. Kunta vastaa konsernin rahoituspolitiikan valmistelusta sekä täytäntöönpano-ohjeista. Tytäryhteisöt vastaavat oman taloutensa hoitamisesta ja konsernin rahoituspolitiikan tukemisesta noudattamalla yhteisiä pelisääntöjä. Kunnanhallitus voi päättää konsernin tytäryhteisöjen liittymisestä konsernitiliin.

Konsernin sijoitustoiminnan on oltava taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena on sijoituksen reaaliarvon säilyttäminen. Sijoitusten tuoton on katettava myös sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Rahoituksen ja sijoittamisen on oltava kustannustietoista, tuottavaa ja matalariskistä. Kunnanhallitus määrittelee konsernin sijoitustoiminnan perusteet. Tytäryhteisön tulee pyytää kunnanhallituksen ennakkokantaa, mikäli se sijoittaa varojaan sellaisiin kohteisiin, jotka on kunnan sijoitustoiminnan perusteissa määritelty kunnanhallituksen päätösvaltaan kuuluviksi. Muissa sijoituksissa riittää keskustelu asiasta kunnanjohtajan kanssa.

Kunnanjohtaja vastaa konsernin lainakustannusten minimoinnista. Menestyksellisen lainahallinnan toteuttamiseksi tytäryhteisön tulee ennen lainoituksen hakemista ilmoittaa controllerille lainatarpeesta, jotta konserni voi arvioida onko konsernissa mahdollisuus järjestää rahoitus sisäisesti. Konsernijohto voi myös kilpailuttaa lainatarjoukset yhdessä, mikäli niin sovitaan.

2.2 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Muuramen kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään Muuramen kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Konsernin sisäisen tarkastuksenmenetelmät ja ohjeet pyritään yhtenäistämään. Kunnanjohtaja ja controller valvoo, että menetelmät ja ohjeet ovat ajan tasalla. Tytäryhteisöt raportoivat ohjeiden noudattamisesta ja sisäisen valvonnan suorittamisesta tilikausittain.

Valtuuston asettama tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston kunnalle ja tytäryhteisöille asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutusta. Kunnanjohtajalla on oikeus yksittäistapauksissa vaatia sisäisten selvitysten teettämistä yhteisöissä, mikäli kunnan omistajapoliittinen etu tätä vaatii. Näin toimittaessa on otettava huomioon osakeyhtiölain tai muun lainsäädännön salassapitoa ja osakkeenomistajien yhdenvertaista kohtelua koskevat vaatimukset.

Menestyksellinen konsernijohtaminen edellyttää, että konsernin riskit on tunnistettu kokonaisvaltaisesti (esim. taloudelliset riskit, henkilöstöriskit ym.) ja niihin on varauduttu. Konserni toteuttaa yhteistä riskien kartoitustyötä. Konsernin sisäistä riskienhallintatyötä kehitetään yhteistyöllä ja vuosittaisella vakuutusurvan arvioinnilla. Kunnanjohtaja voi antaa tarvittaessa ohjeita. Riskien vakuuttamisessa ja omavastuusuoksissa konsernissa noudatetaan yhtenäisiä toimintaperiaatteita. Vakuutukset kilpailutetaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä, jotta pystytään hyödyntämään volyymin edut. Voimassa olevista vakuutus sopimusehdoista tulee selvittää kuntakonsernin kokonaistaloudellinen etu ennen mahdollisia muutoksia.

2.3. Tiedonantovelvollisuus, tiedottaminen ja tiedonsaantioikeus

2.3.1 Tiedonantovelvollisuus, tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Tytäryhtiötä koskevasta viestinnästä vastaa yhtiön puolesta hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja sekä kunnanpuolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Yhteisön viestinnän on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Viestinnässä ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset viestintäperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Erityisesti merkittävässä tytäryhteisön muutos- ja kriisitilanteissa tehdään yhteistyötä kunnan johdon kanssa.

Kunnan nimeämällä tytäryhtiön hallituksen jäsenellä on aina mahdollisuus pyytää kunnanhallitukselta kunnan kannanotto yhtiötä tai yhteisöä koskevasta asiasta, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi. Jos kunnan edustajana tytäryhtiön hallintoon valittu henkilö on tilanteessa, jossa hän joutuisi toimimaan kunnan edun vastaisesti, tulisi hänen pyytää kunnalta selkeät toimintaohjeet ja viime kädessä jopa erota hallituksen jäsenyydestä. Hallitusvastuu osakeyhtiölain mukaisesti on vain yhtiön edun mukaista toimintaa. Kunnan ja yhtiön etujen ristiriitatilanne voi johtaa yhtiön kannalta epäedulliseen ratkaisuun ja vastuuvapautta näistä ratkaisuksista ei yhtiökokouksessa hallitukselle myönnetä. Tämä taas voi johtaa vahingonkorvausvastuuseen ja se on henkilökohtaista vastuuta.

Kuntalain 116 § mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimitusjohtajan on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Tytäryhteisöillä on velvollisuus ilmoittaa vuosikertomuksessaan, tasekirjassaan tai vastaavassa yhtiökokouksen, hallituksen tai vastaavan toimitusjohtajan palkkioiden taso ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenille maksettujen palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten konsernin tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot, jotka sen aseman ja toimintojen vaarantumatta voidaan antaa. Yhtiöt vastaavat tiedottamisestaan siinä muodossa ja laajuudessa kuin yhtiön toiminta edellyttää. Milloin yhtiöllä on asiakkainaan kuntalaisia, yhtiön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävää, on yhtiön huolehdittava riittävästä tiedotuksesta. Konsernijohdolle on tiedotettava merkittävästä tapahtumasta yhtiön toiminnassa ennen julkista tiedotusta. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön tiedottamisesta.

Tiedot tytäryhteisöraportoinnissa toimitetaan konsernijohdon antamien ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Kaikissa kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätös-periaatteita. Kunta, joka kuntalain tarkoittamalla tavalla muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin, tulee laatia konsernitilinpäätös. Kuntalain 114 §:ssä on säädetty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta ja sisällöstä sekä niihin liittyvistä poikkeuksista. Konsernin yhtiöiden tilikausi on kalenterivuosi. Poistojen laskennassa noudatetaan soveltuvin osin kunnanvaltuuston hyväksymiä suunnitelmapoistojen perusteita. Muuramen kunta laatii konsernitilinpäätöksen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Yksityiskohtaiset ohjeet konsernitilinpäätökseen tarvittavien tietojen sisällöstä, muodosta ja aikataulusta annetaan vuosittain tytäryhteisöille ennen tilikauden päättymistä.

2.3.2 Tiedonsaantioikeus

Kuntalain 83 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja sekä nähtäväkseen asiakirjoja, joita luottamushenkilö toimeensa pitää tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevasta säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ei ulotu kunnan tytäryhteisöihin, koska nämä eivät ole kuntalain 83 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia.

Sisäistä tarkastusta suorittavan tietojensaantioikeuteen sovelletaan kunnanhallituksen hyväksymää sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen tekijällä on oikeus saada viivytyksettä

käyttöönä kaikki peruskunnan toimintoja koskeva aineisto. Tiedonsaantioikeus koskee asiakirjojen lisäksi myös teknisessä muodossa säilytettyä tietoa. Konserniyhtiöitä koskevissa asioissa tarkastaja konsultoi tarvittaessa tilintarkastajaa.

Kunnan tilintarkastajalla on kuntalain 124.2 §:n mukaan oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista kunnan viranomaisten lisäksi myös suoraan kuntakonserniin kuuluvilta yhteisöiltä, mikäli tilintarkastaja pitää tietoja tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunnalla on toimielimenä kuntalain (410/2015) 124.1 §:n mukaan oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista, mikäli se katsoo ne tarpeelliseksi arviointitehtävän hoitamiseksi. Tietojensaantioikeus on rajattu koskemaan kunnan hallussa olevia asiakirjoja; tarkastuslautakunta ei voi esimerkiksi pyytää asiakirjoja suoraan kunnan tytäryhteisöiltä. Tarkastuslautakunnassa tietojen saantioikeus ei päde yksittäisellä jäsenellä, vaan tällöin sovelletaan luottamushenkilön tietojensaantioikeutta.

2.4. Kunnan ennakkokäsityksen pyytäminen ja ilmoitusvelvollisuus

Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää, että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa kunnanhallituksen tietoon ne asiat, joihin edellytetään kunnanhallituksen kannanottoa. Yhtiökokousten tai vastaavien koolle kutsuminen ja esityslistojen lähettäminen on järjestettävä niin, että kunnanhallituksella on tilaisuus ottaa käsiteltäviin asioihin kantaa kokouksessaan, mikäli se on tarpeen. Siksi merkittävistä päätökseen tulevista asioista (mm. vaikutus 10 % liikevaihdosta, kolmasosaa henkilöstöstä ja merkittävät investoinnit) tulee tiedottaa konsernijohdolle jo ennen varsinaista esityslistan lähettämistä.

Tytäryhtiöillä on ilmoitusvelvollisuus mm. seuraavissa asioissa:

- 1) liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
- 2) merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
- 3) yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- 4) osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- 5) liiketoiminnan myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely, mukaan lukien merkittävät kiinteän omaisuuden järjestelyt
- 6) merkittävä lainan otto/anto tai vakuuden antaminen
- 7) hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
- 8) tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä
- 9) vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
- 10) toimitusjohtajan valinta ja palkkaus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
- 11) tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto, merkittävät muutokset tulospalkkiojärjestelmässä
- 12) yhtiön tulokseen, pääomaan tuotto tai riskiin muuten olennaisesti vaikuttava tapahtuma
- 13) rahoitusrakenteen merkittävät muutokset
- 14) muut merkittäväksi katsottavat asiat ja toimenpiteet

Kunnanjohtaja ja controller konsultoi ja neuvoo tytäryhteisöjä tulkinnanvaraisissa asioissa ja arvioi tarvittaessa tapauskohtaisesti asian tarvitseman käsittelyn toimielimissä.

2.5. Konsernipalvelujen kehittäminen, sisäiset palvelut

Palvelut tuotetaan asiakastarpeiden mukaisesti konsernin yksikköjen omana työnä, kuntayhteistyöllä tai osto-palveluina. Palvelujen laatua, tehokkuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti. Tukipalveluja hankkiessaan tytäryhteisöjen on selvitettävä Muuramen konsernin palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden. Pääsääntönä on, että tukipalvelut pyritään järjestämään keskitetysti. Toiminnallisista ja taloudellisista syistä palvelut voidaan hankkia konsernin

ulkopuolelta. Ulkopuolinen hankinta on perusteltava ja siitä on oltava riittävä selvitys. Selvitys on saatettava konsernijohtoon tiedoksi niin, että sillä on mahdollisuus vaikuttaa päätökseen. Konsernipalveluiksi määritellään toistaiseksi: talous- ja henkilöstöhallinto, tietotekniikka, hankinta, tilavuokraus ja rakennuttaminen. Muiden palvelujen keskittämisestä päätetään tapauskohtaisesti. Hankinta- ja volyymiedut sekä ammattitaito ja erityisosaamiset hyödynnetään yhteisesti. Tukipalvelukeskus huolehtii kilpailuttamisesta ja sopimusrekisterin ylläpidosta. Näin varmistetaan hankintalain ja kunnan hankintaohjeistusten noudattaminen läpi koko konsernin. Tytäryhteisöjen tulee ensisijaisesti sijoittua kuntakonsernin omistamiin tiloihin.

2.6. Hallituksen kokoonpano ja nimittäminen

Kunnanhallitus päättää menettelyistään ja tavoitteistaan omistamiensa yhteisöjen yleisiin kokouksiin. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Hallituksen puheenjohtajan valitsee hallitus, jos yhtiöjärjestyksessä ei toisin ole määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Kunnanhallitus antaa jäsenten valintaa koskevan ohjeen kunnan nimeämälle yhtiökokousedustajalle ja nimeää kunnan ehdokkaat.

Controllerilla on oikeus osallistua tytäryhtiön hallituksen kokoukseen. Konsernijohtoon edustajaksi yhtiön hallituksen kokouksiin voidaan kutsua myös kunnan viran- tai toimenhaltija, jolle annetaan hallituksen kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kunnanhallitus voi esittää nimeämään konserniyhtiöiden hallitusten jäsenet myös valtuustokaudeksi.

Yhtiön hallitus tai yhtiön hallituksen jäsen voidaan tarvittaessa vaihtaa osakeyhtiölain antamissa puitteissa. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Erottaminen edellyttää kunnanhallituksen ohjausta.

Tytäryhteisön hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallituksen jäsenellä tulee olla yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus. Valittaessa jäseniä tytäryhtiön hallitukseen tai johtokuntaan tulee ainakin osalla jäsenistä olla liiketaloudellista ja/tai yhtiön toimialan tuntemusta.

Kunnan edustajien on toimittava siten, että tytäryhteisön toiminta vastaa kunnan tavoitteita ja että kunta ja tytäryhteisöt toimivat yhteistyössä, silloin kun se on koko konsernin kannalta hyödyllistä. Toimielinten jäsenten tulee toiminnassaan ottaa huomioon konsernin kokonaisuus tytäryhteisöjen edun ohella.

Konsernin kokonaisuus ja tytäryhteisön etu eivät voi olla merkittävässä ristiriidassa. Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistä. Korvausvastuu syntyy huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnillä ja rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestyksiä. Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Esteellisyyksymyksissä sovelletaan sitä, mitä hallinto- ja osakeyhtiölaissa esteellisyydestä säädetään. Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä.

2.7. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Tytäryhteisöjen toiminta tulee järjestää hyvän hallintotavan mukaisesti. Niiden tulee toimia avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuuntuntoisesti siten, että yhteisö organisoidaan ja sen toimintaa suunnitellaan, johdetaan ja harjoitetaan noudattaen ammatillisia, liiketalouden ja lainsäädännön vaatimuksia sekä kestävä kehityksen periaatteita ja että yhteisö hoitaa varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

Kuntakonsernin toiminnasta tulee saada oikea ja rehellinen kuva riippumatta toiminnan organisoinnin muodosta.

Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa etuisuuksissa on pyrittävä noudattamaan koko konsernin kanssa yhteneväisiä periaatteita. Tytäryhteisö on vastuussa oman yksikkönsä henkilöstöpolitiikan kehittämisestä yhdessä sovituin säännöin. Henkilöstön rekrytoinnissa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä. Tytäryhteisöt järjestävät ensisijaisesti eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun tytäryhtiön etu ei muuta edellytä.

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhtiö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse. Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kunnanarkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kunnan antamia ohjeita.

Konsernin kokonaisuus ja tytäryhteisön etu eivät voi olla merkittävässä ristiriidassa. Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistä. Korvausvastuu syntyy huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnillä ja rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestystä. Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

3. Ohjeen voimaantulo

Muuramen kunnan konserniohje astuu voimaan välittömästi.

LIITE 1

Muuramen kunnan konsernirakenne

